

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - 48998
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

23 Subat 2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/22622 } G.K.73
7/22702 - 7/22703 }
7/22705 - 7/22707 }
7/23336 - 7/23339 } G.K.83
7/23343 }
7/23346 }
7/23352 - 7/23354 }
7/23358 - 7/23359 }

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (9 Adet- 9 Sayfa)
- Cevap Yazısı (68 Adet, 116 Sayfa)

7/23552 - 7/23554 G.K.86 }
7/15624 }
7/15627 }
7/16443 } G.K.12
7/16454 - 7/16457 }
7/17975 - 7/17978 }
7/17093 - 7/17094 }
7/19075 G.K.21
7/23775 } G.K.91
7/23782 }
7/22855 - 7/22857 } G.K.76
7/22859 }
7/22999 - 7/23001 } G.K.77
7/23004 }
7/23090 - 7/23091 }
7/23094 }
7/7669 - 7/7673 } G.K.84
7/7675 - 7/7676 }
7/21537 } G.K.50
7/21546 }
7/22281 - 7/22282 G.K.64
7/14328 } G.K.11
7/15370 }
7/11848 G.K.142
7/18821 G.K.18
7/13832 G.K.10
7/22461 } G.K.68
7/22463 }

**GİRESUN MİLLETVEKİLİ
SAYIN NECATİ TİĞLİ'NİN
TBMM 7/21840 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

7/21840 GK 59

SORULAR

Giresun yaylalarının şifalı tertemiz sularının farklı kollarının birleşmesiyle 80 kilometre süzülerek Karadenize dökülen Bulancak Pazar Suyu Deresi; üzerinde inşaatı devam eden Hidro Elektrik Santrallerinden (HES) bırakılan çimento ve atıklar sebebiyle büyük bir çevre felaketi boyutlarına ulaşan kirlilikle karşı karşıyadır.

2 yıl önce Giresun Turizm Altyapı Hizmet Birliği tarafından Bulancak ve Kovalık Belediyelerinin 30 kilometrelik parkur ile rafting merkezi yapılacağı ifade edilen ve haberlere konu olan Bulancak ilçesindeki Pazar Suyu Deresi aynı zamanda ilçenin önemli su kaynaklarından biri vazifesini görmektedir.

İnşaatı devam eden HES'lerin dereye karıştırdığı çimento ve inşaat atıkları sonucu balık ölümleri ortaya çıkmış, öncesinde insanların yüzebildiği dere ve aynı güzellikteki şelaleleri karışan maddeler ve özellikle çimento sebebiyle gri renge boyanmıştır. Ayrıca ağaçların ve fındık ocaklarının kuruması ile eko sistemde büyük bir tahribat meydana getirilmektedir.

Buna ilişkin olarak:

1) Ayrı ayrı belirtmek üzere hem Giresun ilinde hem de ülke genelinde faaliyetine devam eden kaç HES vardır? 80 km uzunluğundaki Pazar Suyu Deresi üzerinde işletmeye alınmış, inşaat aşamasında ya da proje aşamasında kaç HES yer almaktadır?

2) Pazar Suyu Deresi üzerinde ki HES inşaatına ait gerekli izin ve yetkiler tam mıdır? Bu HES Projesi için Olumlu ÇED Raporu var mıdır?

3) Giresun genelinde yapılan HES'lerin ülkemize kattığı ekonomik değer ne kadardır? Bu ekonomik değer ile HES'lerin doğada yarattığı geri dönüşü olmayan tahribatlar kıyaslandığında ortaya çıkan tablo nasıldır?

4) Pazar Suyu Deresi üzerinde devam eden HES inşaatlarının çevreye, ekolojik dengeye ve doğal yaşama verdiği zararların neler olacağı araştırılmış mıdır? HES'lerin faaliyetlerine yönelik denetimleri yapmakla görevli olan kurumlar hangileridir? 2015 yılından bu yana Giresun ilinde toplam kaç HES denetlenmiştir? Yapılan denetimler sonucunda idari para cezası kesilen kaç HES vardır?

5) Pazar Suyu Deresi'ne karışan çimento atıklarının dere suyunu ve tüm doğayı tahrip ederek Karadeniz'e kadar taşınması karşısında hangi denetimler yapılmış ve hangi yaptırımlar uygulanmıştır?

6) Pazar Suyu Deresi üzerinde faaliyetlerine devam eden ve her türlü evsel, kimyasal ya da katı atığını derelerin berrak sularına bırakan HES'lerin devletin kurumlarına meydan okurcasına yaptığı bu kanunsuzluklar için nasıl bir hukuksal işlem başlatacaksınız?

CEVAPLAR

1) Giresun İli sınırlarında toplam 39 Adet Hidroelektrik Santrali işletme, 6 adet Hidroelektrik Santrali inşaat aşamasında olup; 22 adet inşaatına başlamamış olan Hidroelektrik Santrali projesi bulunmaktadır.

Giresun İli Bulancak İlçesi Pazarsuyu Deresi üzerinde toplam 6 Adet Hidroelektrik Santrali işletme ve 3 adet Hidroelektrik Santrali inşaat aşamasındadır.

Ülkemizde faaliyete başlayan HES projelerine ilişkin ÇED Yönetmeliği dışında yer alan diğer bilgilerin Tarım ve Orman Bakanlığından (DSİ Genel Müdürlüğü) temin edilmesinin uygun olacağı mütalaa edilmektedir.

2) Giresun İli Bulancak İlçesi Pazarsuyu Deresi üzerinde Gelen Regülatörü ve HES (08.07.2014), Kovanlık Regülatörü ve HES (22.11.2017) ve Kızılev Regülatörü ve HES (22.02.2019) projeleri için Bakanlığımız tarafından “ÇED Olumlu” kararı verilmiştir.

ÇED Raporunda; faaliyetin olumsuz çevresel etkilerine karşı alacağı önlemleri içeren ve yerine getirilmesi gereken taahhütler yer almaktadır

Projelerin ÇED Değerlendirme Süreci Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü, Trabzon Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü, Giresun İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü, Giresun İl Özel İdaresi, Giresun İl Tarım ve Orman Müdürlüğünün uygun görüşleri doğrultusunda değerlendirilmiş ve ÇED Raporunda taahhüt edilen çevresel önlemler yeterli görülmüş olup, Bakanlığımızca “Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Olumlu” Kararı verilmiştir.

“ÇED Olumlu” Kararı izin niteliği taşımamakta olup, faaliyete başlamadan önce ilgili kurumlardan gerekli izinlerin alınması gerekmektedir.

3) Projenin gerçekleşmesi ile birlikte üretilecek olan enerji; ulusal enerji üretimine katkı sağlayacağından, endüstrinin gelişmesi, bölgede ekonomik hayatın canlanması ve gelişmesi; ülkemizin kaynak çeşitliliğine yardımcı olması, doğal gaz kullanımını azaltması ve arz güvenliği açısından katkı sağlaması öngörülmektedir.

Proje kapsamında üretilecek elektrik enerjisi, enerji iletim hattına beslenecek ve iletim ve dağıtım şebekeleri aracılığıyla kullanıma arz edilecek ve Ülkemizin artan elektrik ihtiyacının karşılanmasında önemli bir rol oynayacaktır. Sağlanacak sürekli, güvenilir ve kaliteli elektrik, yabancı yatırımları çekerek, Ülkenin sanayii açısından gelişmesine katkıda bulunacaktır. Buna ek olarak, söz konusu hidroelektrik santralinin kurulması ve işletme aşaması süresince kısa ve uzun vadede iş imkânı sağlanmış olacak, yöre halkına da ekonomik katkı sağlayacak; özel sektörde yeni iş alanları yaratılarak kişi başına düşen gelirin artmasında rol oynayacaktır.

Ülkemizdeki elektrik tüketiminin artmasına paralel olarak yeterli sayıda ve kurulu güçte enerji üretim tesisleri devreye sokulmadığı takdirde, gelecekte büyük ölçüde enerji yetersizliği ile karşılaşılması kaçınılmaz olacaktır.

Ülkemizde gelişmeye bağlı olarak sürekli artan enerji ihtiyacını karşılamakta temiz, doğal, çevreye en az zarar veren enerji kaynağı olarak yenilenebilir enerji kaynaklarımızın en üst düzeyde değerlendirilmesi açısından, hidroelektrik enerji üretimi büyük önem arz etmektedir. Planlanan proje ile birlikte üretilecek olan enerji; ulusal enerji üretimine katkı sağlayacağından, endüstrinin gelişmesi, bölgede ekonomik hayatın canlanması ve gelişmesi; ülkemizin kaynak çeşitliliğine yardımcı olması, doğal gaz kullanımını azaltması ve arz güvenliği açısından katkı sağlaması öngörülmektedir.

4) Projenin inşaat ve işletme aşamasında 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ÇED Raporunda verilen taahhütlere uyulup uyulmadığının izleme kontrol çalışmaları ve denetimi Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüzce yapılmaktadır.

Taahhütlere uyulmadığının tespit edilmesi halinde Çevre Kanunu gereği gerekli cezai müeyyideler uygulanmaktadır. Bu müeyyideler, faaliyetin durdurulmasına kadar gidebilmektedir.

Ayrıca, 6446 Sayılı “Elektrik Piyasası Kanunu” kapsamında özel sektör tarafından inşa edilmekte ya da işletilmekte olan HES projelerinde, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü koordinasyonunda, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü taşra teşkilatı ile Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüz tarafından oluşturulan komisyon tarafından her yıl rutin olarak denetimler yapılmaktadır. İlgili Kurum /Kuruluşlar da ilgili mevzuat kapsamında denetim ve kontrollerini yapmaktadırlar. Yıllar itibari ile Giresun İlinde yapılan denetimlere ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

HİDROELEKTRİK SANTRALLERİNE UYGULANAN İDARİ YAPTIRIMLAR		
YIL	İDARİ YAPTIRIM SAYISI	MİKTAR (TL.)
2015	4	77.488
2016	1	19.372
2017	3	62.922
2019	2	60.150

5,6) Giresun İli Bulancak İlçesi sınırları içerisinde inşaatı devam eden Kovanlık Reg. ve HES Projesi ile Bulancak İlçesi Aydındere Beldesi Pazarsuyu Havzası Kızılev Deresi ve Kolları üzerinde inşaatı devam eden Kızılev Reg. ve HES projeleri için Giresun Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüzce 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında idari para cezası uygulanmıştır.

Ayrıca, Pazarsuyu Deresi üzerinde inşaatı devam eden Kovanlık Reg. ve HES projesinden, 25.11.2019 tarihinde Giresun Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüz teknik elemanlarının gözetiminde akredite olmuş laboratuvar tarafından dört ayrı noktadan atıksu numunesi alınmış olup, analiz sonucunun Su Kirliliği Yönetmeliği sınır değerleri içerisinde olduğu görülmüştür.